

ORDIN nr.

pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind prevenirea, controlul, notificarea, declararea și stingerea unui focar de antrax la animalele receptive

EMITENT: AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr.

Văzând Referatul de aprobare nr....., întocmit de Direcția Generală Sănătatea și Bunăstarea Animalelor din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,

având în vedere prevederile art. 10 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (3) și art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

ART. 1.- Se aprobă Norma sanitară veterinară privind prevenirea, controlul, notificarea, declararea și stingerea unui focar de antrax la animalele receptive.

ART. 2.- Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală și direcțiile sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București, vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

ART. 3. - Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor controlează modul de ducere la îndeplinire a prevederilor prezentului ordin.

ART. 4.- Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României.

Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare
și pentru Siguranța Alimentelor,
Alexandru Nicolae BOCIU

București,2023

Nr.

NORMĂ SANITARĂ VETERINARĂ
privind prevenirea, controlul, notificarea, declararea și stingerea unui focar de antrax la animalele receptive

CAPITOLUL I
Obiectiv, descrierea bolii, termeni și expresii utilizați

ART. 1.- Obiectiv

Prezenta normă sanitară veterinară stabilește măsurile de prevenire, control, notificare, declarare și stingere în cazul apariției unui focar de antrax, cu scopul abordării unitare pe teritoriul României a acțiunilor sanitare veterinare dispuse de către autoritățile competente.

ART.2. - Descrierea bolii

Antraxul, cunoscut și sub numele de cărbune enfizematos, bubă neagră sau dalac, este o boala infecțioasă comună omului și animalelor care afectează rumegătoarele, cabalinele și porcii, mai rar alte specii de animale. Este produsă de *Bacillus anthracis*, care prin forma de rezistență sporulată mare se menține un timp îndelungat în mediul exterior, cu rezistență mai ridicată la acțiunea factorilor din mediul extern, respectiv razele solare, substanțe dezinfectante, favorizând menținerea focarelor telurice - zone contaminate cu spori, pe o perioadă îndelungată de timp, respectiv zeci de ani, determinând apariția bolii la animale cu o frecvență mai mare primavara și în zone cu inundații urmate de perioadă de secetă.

Animalele se pot îmbolnăvi prin intermediul furajelor și a apei infectate, un risc major îl reprezintă organele și țesuturile animalului bolnav, inclusiv carnea, pielea, lâna, oasele, coarnele, copitele.

Omul se poate contamina în timpul îngrijirii animalelor bolnave, în urma sacrificării și tranșării acestora - boala măcelarilor, a prelucrării pielii - boala tăbăcarilor.

ART. 3. - Termeni și expresii utilizați

În sensul prezentei norme sanitare veterinare, următorii termeni și expresii se definesc astfel:

- a) antrax - boală infecțioasă telurică acută, cu caracter septicemic, cauzată de *Bacillus anthracis*, prezentând diferite aspecte clinice, în funcție de localizarea infecției. Boala este o zoonoză, frecventă la animale, de la care se poate transmite omului, îmbrăcând deseori caracterul de boală profesională;
- b) zoonoză - orice boală și/sau infecție care se poate transmite pe cale naturală, în mod direct sau indirect, care este comună omului și animalelor;
- c) deținător de animale - persoana care are în posesie permanentă animale, în calitate de proprietar de animale și/sau proprietar de exploatație, sau care are în posesie temporară animale, în calitate de îngrijitor al acestora sau de persoană căreia i s-a încredințat îngrijirea lor; această categorie include, fără a se limita la, conducătorii grupurilor de animale, conducătorii mijloacelor de transport în care se găsesc animale, administratorii exploatațiilor comerciale, a celor de tip târguri sau expoziții de animale, tabere de vară/stâne, cu excepția cabinetelor ori clinicilor veterinare;
- d) proprietar de animale - orice persoană fizică sau juridică care are în proprietate animale;
- e) operator - orice persoană fizică sau juridică ce are în responsabilitatea sa animale sau produse, inclusiv pentru o perioadă limitată, dar cu excluderea deținătorilor de animale de companie și a medicilor veterinar;
- f) persoană care lucrează cu animale - o persoană fizică sau juridică care are o legătură profesională cu animale sau cu produse de origine animală, cu excluderea operatorilor și a medicilor veterinari;

- g) exploatație – orice amenajare, orice construcție sau, în cazul creșterii în aer liber, orice mediu în care animalele sunt deținute, crescute ori manipulate de o manieră permanentă sau temporară, cu excepția cabinetelor ori clinicilor veterinare;
- h) specie receptivă - orice animal domestic sau sălbatic din speciile rumegetoare, ecvidae, suidae, camelidae, carnivore ori păsări receptive, pe cale naturală, la boală.

CAPITOLUL II Măsuri de prevenire

ART. 4. - Profilaxia antraxului

1. Măsurile nespecifice aplicate pentru prevenirea antraxului sunt următoarele:

- a) animalele achiziționate trebuie să provină dintr-o exploatație care nu este supusă restricțiilor de antrax în ultimile 40 de zile și au fost efectuate acțiuni de imunizarea cu cel puțin 21 de zile și nu mai mult de 12 luni de la ultima vaccinare;
- b) interzicerea sângerării și jupuirii animalelor ce au prezentat semne clinice de antrax, precum și deschiderea cadavrelor cu suspiciune de antrax, pentru a împiedica sporularea germenilor și răspândirea bolii. Datorită vitezei mari de sporulare a germenilor, nu se deschid cadavrele cu suspiciune de antrax, dar dacă sunt deschise dintr-o eroare, se observă semne morfopatologice precum: *proces de putrefacție rapidă, lipsa rigidității cadaverice, scurgeri sangvinolente din orificiile naturale, mucoase cianotice, sânge necoagulat, negru, vâscos, lichid seros sau serohemoragic în cavitățile seroase, splina mult tumefiată, turgescență, cu marginile rotunjite, cu pulpa moale și cu aspect negru vâscos și filant, cu aspect noroios*, aceste semne sunt patognomonice pentru boală;
- c) interzicerea folosirii în consum a cărnii și produselor de la animale receptive, sacrificate de urgență, înainte de examenul efectuat de un medic veterinar.

2. Măsurile specifice aplicate pentru prevenirea antraxului sunt următoarele:

- a) supravegherea pasivă prin examen clinic al bovinelor, ovinelor, caprinelor, ecvinelor, porcinelor, carnasierelor și a speciilor receptive din fondul cinegetic;
- b) vaccinarea anticărbunoasă a animalelor din speciile receptive, conform prevederilor legale în vigoare;
- c) se efectuează vaccinări de completare lunare la animale din specii receptive care la data efectuării campaniei de vaccinare nu au putut fi vaccinate din cauze obiective, animalele putând fiind scoase la pășune după instalarea imunității, respectiv la 21 de zile de la vaccinare;
- d) în cazul confirmării unui focar de antrax, toate animalele receptive care în urma anchetei epidemiologice reiese că nu au fost vaccinate în ultimele 6 luni, se vaccinează;
- e) vaccinarea se execută cu un vaccin care deține autorizație de plasare pe piață, conform legislației în vigoare.

CAPITOLUL III Măsuri de control

ART. 6 - Supraveghere și control în scopul monitorizării bolii pentru prevenirea apariției acesteia la om sunt realizate în conformitate cu prevederile punctului 11. ANTRAXUL din Secțiunea 1 Programe naționale de supraveghere, control și eradicare a bolilor la animale a Cap. I Supravegherea, profilaxia și controlul bolilor la animale din Anexa nr.1 la Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 35/2016 care aprobă Normele metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor și caprinelor și ecvideelor, cu modificările și completările ulterioare și cu prevederile prezentei norme sanitare – veterinare.

ART.7. - Măsuri care se întreprind la suspiciunea de antrax

(1). Operatorii, proprietarii, deținătorii de animale și persoanele care lucrează cu animalele, aplică următoarele măsuri pentru a preveni răspândirea bolii:

- a) anunță în regim de urgență dar nu mai târziu de 24 de ore, medicul veterinar de liberă practică împuternicit/oficial cazurile de îmbolnăviri/mortalități;
- b) izolează animalul/animalele bolnave de restul efectivului;
- c) nu mișca animalele moarte și iau măsurile necesare pentru a evita orice contact cu alte animale;
- d) nu deschid cadavrele și nu efectuează jupuirea acestora;
- e) nu sacrifică animalele cu simptome de boală și nu dau în consum produsele și subprodusele acestora;
- f) nu efectuează mișcări de animale din/în exploatație/unitate.

(2). Medicii veterinari vor aplica următoarele măsuri:

- a) întocmesc catagrafia animalelor bolnave și le izolează de restul efectivului;
- b) întocmesc catagrafia speciilor receptive din exploatație pe categorii, identificând animalele nevaccinate;
- c) efectuează examenul clinic al animalelor receptive din exploatație, inclusiv prin termometrie în vederea depistării altor animale bolnave;
- d) întocmesc ancheta epidemiologică preliminară și planul de măsuri la suspiciune;
- e) efectuează vaccinarea animalelor sănătoase din efectiv care nu au fost vaccinate și le țin sub observație timp de 21 de zile, timp în care nu vor părăsi exploatația;
- f) în cazul sacrificării animalelor cu suspiciune de antrax, identifică carnea, produsele și suprodusele provenite de la acestea, interzicând consumul și înstrăinarea acestora, menținându-le sub sechestru până la primirea rezultatelor examenelor de laborator;
- g) recoltează, în condiții de biosecuritate, probe biologice de la animalele vii și de la animalele moarte în vederea investigațiilor de laborator pentru confirmarea sau infirmarea suspiciunii de boală.
- h) interzic orice mișcare a animalelor în și din exploatație, precum și a produselor și subproduselor provenite de la acestea, a furajelor și orice alte obiecte care ar putea fi infectate;
- i) supraveghează ecarisarea teritoriului, în condiții de maximă biosecuritate, direcționând către o unitate de neutralizare, cadavrele animalelor moarte;

ART. 8 . - Măsuri care se dispun la confirmarea unui focar de antrax

(1). Medicii veterinari aplică următoarele măsuri:

- a) interzic orice mișcare de animale în și din exploatație, cumpărarea sau vânzarea acestora, precum și orice formă de înstrăinare;
- b) asigură supravegherea zilnică prin examen clinic a animalelor din focarul de antrax până la stingerea bolii;
- c) supraveghează respectarea restricțiilor de mișcare de către proprietarul/operatorul/deținătorul de animale
- d) întocmesc ancheta epidemiologică la confirmare, declară boala și stabilesc planul de măsuri împreună cu Unitatea Locală de Sprijin;
- e) efectuează vaccinarea bovinelor, cabalinelor, ovinelor și caprinelor care nu au fost vaccinate în ultimele 6 luni din cadrul localității;
- f) dispune uciderea prin metode nesângeroase a animalelor bolnave, cu semne clinice (acestea nu se tratează) și a celor confirmate prin examene de laborator;
- g) interzice consumul de lapte de la animalele cu semne clinice de boală, dispunând denaturarea acestuia; Dispune răcirea promptă și prelucrarea printr-un tratament termic cel puțin echivalent cu pasteurizarea a laptelui provenit de la animalele clinic sănătoase;
- h) permit scoaterea la pășune numai a animalelor vaccinate cu minim 21 de zile, a căror imunitate a fost instalată iar în cazul pășunilor și a locurilor unde s-au adăpat animale confirmate cu antrax, permit utilizarea acestora numai de către animalele vaccinate care se află în perioada de imunitate activă.
- i) notifică confirmarea antraxului Direcției Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor județene, precum și Direcției de Sănătate Publică județeană;

j) efectuează acțiunile de dezinfectie/dezinsecție/deratizare sub supravegherea medicului veterinar oficial; se efectuează dezinsecția echipamentelor, ustensilelor care au intrat în contact cu animalele confirmate cu antrax, iar dacă nu se poate asigura dezinsecția se distrug prin ardere așternutul, paie, furajele;

k) notifică cabinetului medical uman de pe raza localității suspiciunea de antrax, în vederea supravegherii persoanelor care au manipulat și au venit în contact cu animalele suspecte de antrax;

CAPITOLUL IV

Notificarea, declararea și stingerea focarelor de antrax

ART.8. - Notificarea, declararea și stingerea focarelor de antrax

(1). În conformitate cu prevederile Ordinului ANSVSA nr. 79/2008 privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor, antraxul se înscrie în lista bolilor notificabile.

(2). Notificarea supiciuni, a confirmării focarelor de antrax, declararea și stingerea focarelor se va face cu respectarea prevederilor Ordinului președintelui ANSVSA nr. 79/2008 și a Regulamentului de punere în aplicare al Comisiei nr. 2020/2002 al Comisiei din 7 decembrie 2020 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la notificarea și raportarea la nivelul Uniunii a bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere ale Uniunii și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, precum și la sistemul computerizat de informare.

(3). Stingerea focarului de antrax se va face numai după ce au fost implementate toate măsurile stabilite în planul de măsuri, a trecut o perioadă de 40 de zile de la eliminarea ultimului animal confirmat, a fost efectuată dezinsecția de necesitate și dezinsecția finală.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ
ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
DIRECȚIA GENERALĂ SĂNĂTATEA ȘI BUNĂSTAREA ANIMALELOR

Nr. /

Se aprobă

PREȘEDINTE - SECRETAR DE STAT

Dr. Alexandru Nicolae BOCIU

Propun a se aproba,

VICEPREȘEDINTE - SUBSECRETAR DE STAT

Dr. Laszlo Nagy CSUTAK

REFERAT DE APROBARE

Apărarea sănătății animalelor, protecția animalelor, prevenirea transmiterii de boli de la animale la om, siguranța alimentelor de origine animală destinate consumului uman, salubritatea furajelor pentru animale și protecția mediului, în raport cu creșterea animalelor, constituie o problemă de stat și o îndatorire pentru toți locuitorii țării.

Prevenirea apariției bolilor la animale, a celor cu transmitere de la animale la om, apărarea sănătății animalelor și a oamenilor, reprezintă un obiectiv major pentru serviciile sanitare veterinare din România.

Antraxul se înscrie în categoria zoonozelor, importanța acestei boli rezidă din faptul că oamenii pot fi afectați, cu atât mai mult cu cât la omul nedagnosticat și netratat la timp crește riscul de deces, de aceea elaborarea unor norme de prevenire, monitorizare, supraveghere, control și eradicare pentru această boală este de importanță majoră.

Totodată, în contextul în care la nivel european nu există reglementări specifice privind această boală se impune emiterea unui act normativ național care să stabilească cât mai clar normele de prevenire, monitorizare, supraveghere, control și eradicare, inclusiv conduita de urmat în cazul apariției acestei boli la animalele de interes economic receptiv.

În susținerea elaborării unor reglementări naționale cu privire la această boală, vine și necesitatea aplicării unitare pe întreg teritoriul României, a aceleași conduite de abordare privind măsurile de prevenire, monitorizare, supraveghere, control și eradicare a antraxului.

De asemenea, în contextul apariției în ultimii ani a unor noi focare de antrax pe teritoriul României, precum și a existenței unor zone antracogene, necesitatea elaborării unui act normativ care să cuprindă conduita de urmat în aceste situații, reprezintă o prioritate pentru apararea sănătății animale și nu în ultimul rând a sănătății umane.

Totodată, menționăm că elaborarea acestui ordin se încadrează în situația prevăzută în *Legea 52 din 21 ianuarie 2003 privind transparența decizională, cu modificările și completările ulterioare*, care la art. 7, alin. (13) prevede următoarele: „ Prin excepție de la prevederile alin. (2), în cazul reglementării unei situații urgente sau a uneia care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, proiectele de acte normative se supun adoptării și anterior expirării termenului prevăzut de respectivul alineat.”

Ținând cont de cele mai sus menționate, Direcția Generală Sănătatea și Bunăstarea Animalelor a elaborat prezentul proiect de Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind prevenirea, supravegherea, monitorizarea, controlul, notificarea, declararea, eradicarea și stingerea în cazul apariției unui focar de antrax la animalele receptive pe care vă rugăm să îl aprobați, pentru a fi promovat și publicat în Monitorul Oficial al României, partea I.

Cu stimă,

DIRECTOR GENERAL

Dr. Barbuli VELIZAR

